

Biržų rajono savivaldybės administracijai
savivaldybe@birzai.lt

2020-01-31 Nr. S-73

DĖL KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ADMINISTRAVIMO BIRŽŲ RAJONE 2019 METAIS

2016 m. rugpjūčio 22 d. Biržų rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė) ir UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras (toliau - Administratorius) sudarė Biržų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sutartį Nr. 133/2016 (toliau - Sutartis). Pagal Sutarties 9.1 punktą, Administratorius yra įsipareigojęs Teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais teikti ataskaitas apie komunalinių atliekų tvarkymą Savivaldybėje.

Vykdydami Sutartyje nurodytas funkcijas, teikiame Savivaldybei 2019 m. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo ataskaitą.

PRIDEDAMA: 7 lapai.

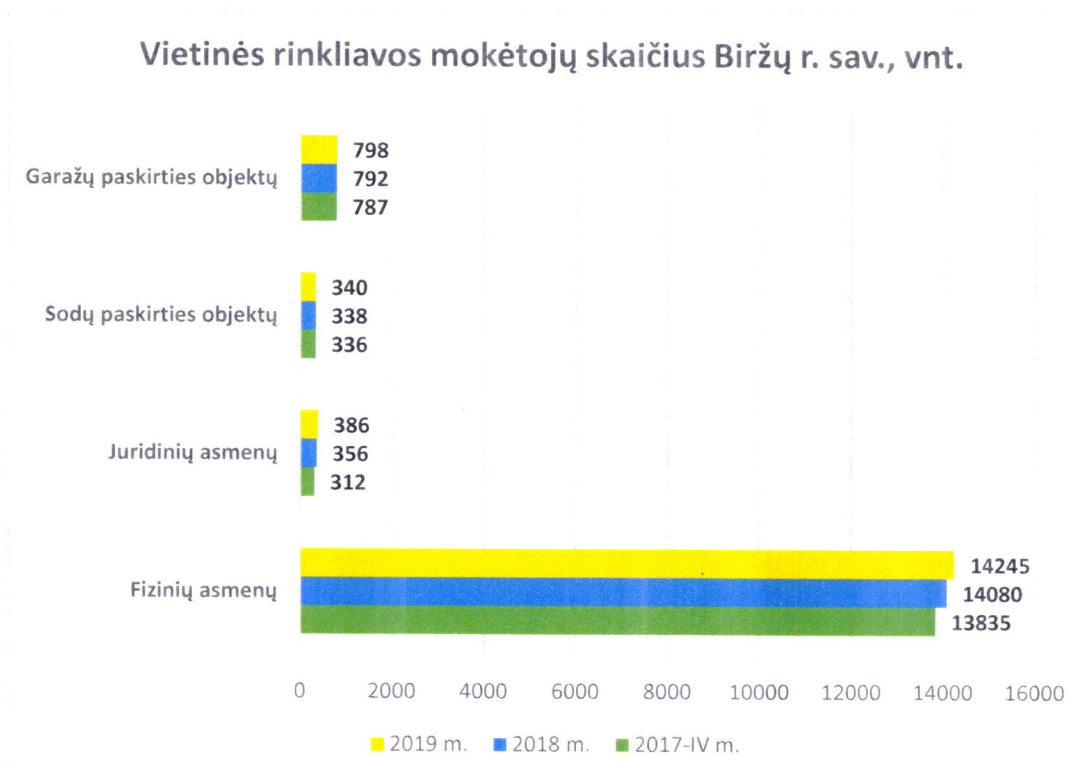
Direktorius

Gintautas Ulys

KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ADMINISTRAVIMAS BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2019 M.

UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras, vykdydamas įsipareigojimus bei savivaldybės pavestas funkcijas užtikrinti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą, pagal Biržų rajono savivaldybės 2017 m. patvirtintus vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą (toliau – Vietinė rinkliava) nuostatus, įsigaliojusius nuo 2017 m. spalio 1 d., užtikrino kokybiškų komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugų teikimą ir kontrolę bei regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų padengimą atliekų turėtojų mokamos privalomos įmokos (vietinės rinkliavos) lėšomis.

UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centro Rinkliavų administravimo ir kontrolės padalinio (toliau – Rinkliavų padalinys) veikla administruojant Vietinę rinkliavą, įskaitant savivaldybės atliekų turėtojų registro tikslinimą ir jo aktualumo užtikrinimą, lėmė išaugusį apmokestintų atliekų turėtojų (nekilnojamojo turto objektų) skaičių bei Vietinės rinkliavos priskyrimo padidėjimą, išaugusį einamojo laikotarpio priskaitytų lėšų surinkimą ir ankstesnių laikotarpių nesumokėtos lėšų dalies sumokėjimą. Vietinės rinkliavos mokėtojų skaičius ir jo pokytis matomas 1 paveiksle.

1 pav. Vietinės rinkliavos mokėtojų skaičius Biržų r. sav. 2017–2019 m.

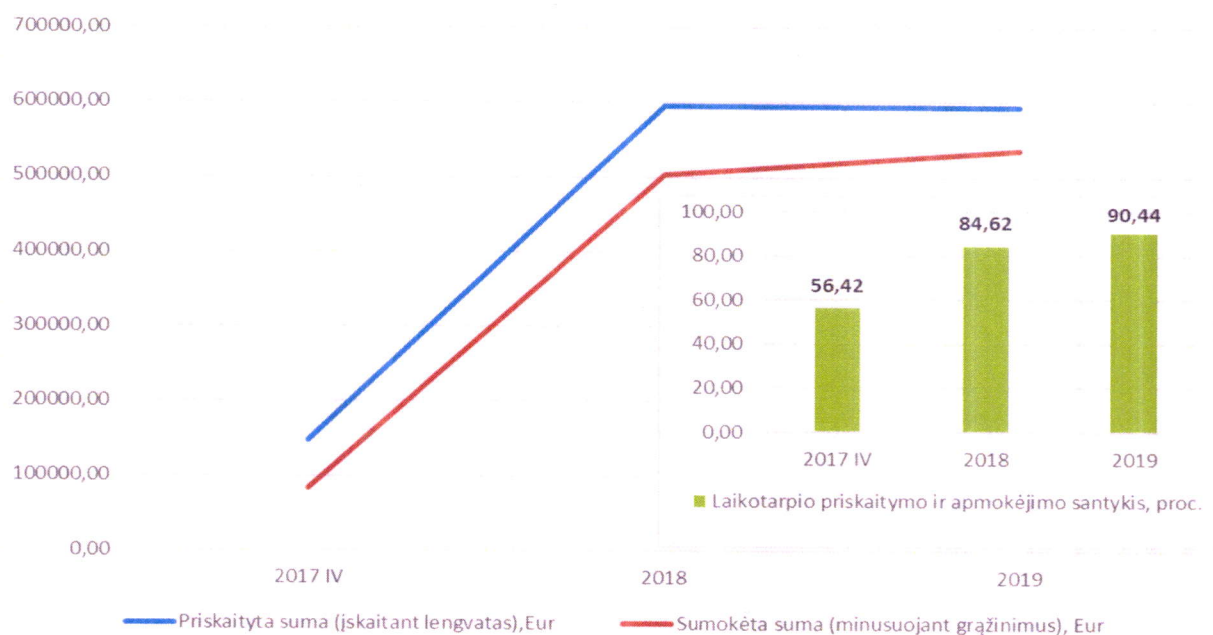
Priskaityta ir sumokėta vietinė rinkliava nuo rinkliavos įvedimo 2017 m. spalio 1 d., sumokėta ir nesumokėta suma 2019 m. pabaigoje pateikta 1 lentelėje ir 2, 3 paveiksluose.

1 lentelė. Vietinės rinkliavos surinkimas

Pavadinimas	Laikotarpis, m., ketv.	Biržų r.		IŠ VISO
		Fiziniai asmenys	Juridiniai asmenys	
Priskaityta suma, EUR	2017 IV	123 329,21	24 328,49	147657,70
	2018	487 237,86	107 536,27	594774,13
	2019	475 803,31	117 625,67	593428,98
Apmokėta suma, EUR	2017 IV	79148,85	4153,27	83302,12
	2018	393 891,60	109 379,97	503271,57
	2019	424 388,09	112 328,35	536716,44
Laikotarpio priskaitymo ir apmokėjimo santykis, proc.	2017 IV	64,18	17,07	56,42
	2018	80,84	101,71	84,62
	2019	89,19	95,50	90,44
Nesumokėta suma laikotarpio pabaigoje, EUR	2017 IV	44 180,36	20 175,22	64355,58
	2018	93 346,26	-1 843,70	91502,56
	2019	51 415,22	5 297,32	56712,54

Laikotarpių lyginamieji duomenys rodo teigiamus apmokėjimo pokyčius. Vertinant priskaitytos sumos atžvilgiu yra ženklus nesumokėtos laikotarpio pabaigoje sumos sumažėjimas.

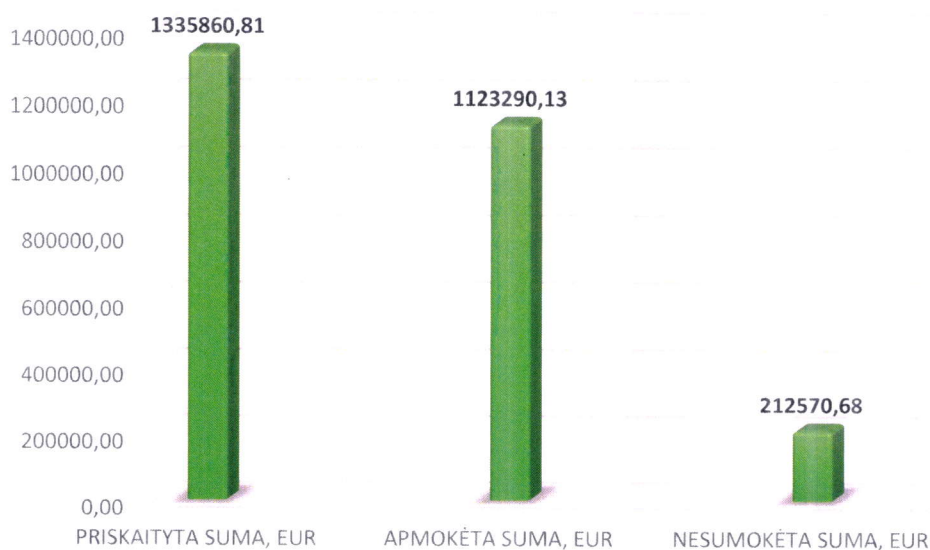
Priskaityta ir apmokėta vietinė rinkliava, EUR Biržų r. sav. 2017-2019 m.

2 pav. Priskaityta ir apmokėta vietinė rinkliava, Eur Biržų r. sav. 2017–2019 m.

2 paveikslas demonstruoja, kad didėja ne tik surenkama per vienerius metus Vietinės rinkliavos suma, bet ir jos santykis su priskaityta suma. Per visą administravimo laikotarpį surinkta 1123290,13 Eur Vietinės rinkliavos iš 1335860,81 Eur priskaitytos sumos (žr. 3 pav.).

Vietinės rinkliavos apmokėjimas 2017 IV ketv.-2019 m.

3 pav. Vietinės rinkliavos apmokėjimas 2017 IV ketv.-2019 m.

Rinkliavų padalinys organizuoja skolų prevencijos ir išieškojimo veiklą 2019 m. patvirtinto Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolų išieškojimo tvarkos aprašo (toliau – Skolų tvarka) pagrindu, pagal kurį vykdoma skolų prevencija (stebimas skolų susidarymas ir identifikuojami skolininkai); vietinės rinkliavos mokėtojai individualių konsultacijų metu, mokėjimo pranešimuose, per visuomenės informavimo priemones informuojami apie taikomas skolų išieškojimo priemones bei jų pasekmes; vykdomas ikiteisminis skolų išieškojimas (formuojami ir siunčiami individualūs bei masiniu būdu įspėjimai ir kiti dokumentai informuojant apie skolą); ikiteisminio skolų išieškojimo veiksmais nepasiekus skolos grąžinimo - teisminis skolų išieškojimas ir priverstinis vykdymas.

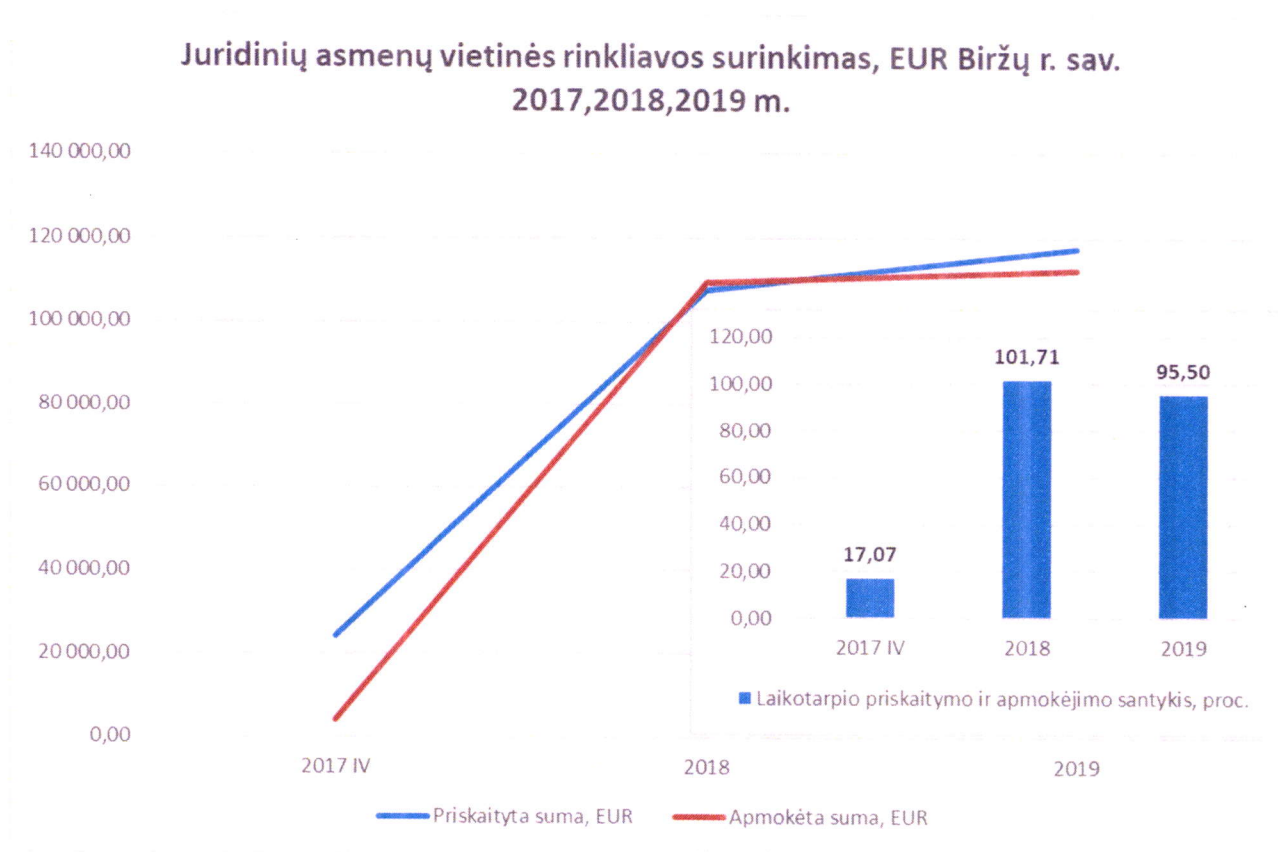
2019 m. įvykdyti skolų prevencijos veiksmai juridinių asmenų atžvilgiu: juridiniams asmenimis teikiama informacija apie dvinarę rinkliavą, derinami įsiskolinimai, tikslinami kontaktai, raginama apmokėti rinkliavą pagal gautus mokėjimo pranešimus, atliekami nekilnojamojo turto objektų ploto, paskirties tikslinimai ir pertvarkymai. Fiziniais asmenimis padaliniuose bei telefonu buvo teikiamos konsultacijos, papildomai publikuojami straipsniai apie Vietinės rinkliavos sumokėjimo būtinybę ir terminus spaudoje, aktuali informacija buvo platinama per seniūnijas.

Rinkliavų padalinio duomenimis, 2019 m. Biržų r. savivaldybėje buvo 3667 fiziniai asmenys, kurių Vietinės rinkliavos skola sudarė iš viso 185720,01 Eur.

2019 m. lapkričio mėn., vadovaujantis Skolų tvarka fiziniais asmenimis, kurių skola nuo 100 Eur, buvo pateikti pirmieji masiniu būdu suformuoti ir išsiųsti įspėjimai dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolos, susidariusios per 2017-10-01 – 2019-10-31 laikotarpį iš viso 26107,40 Eur sumai. Nepadengusių įsiskolinimo mokėtojų atžvilgiu toliau bus taikomi ikiteisminio ir teismo išieškojimo veiksmai.

Įvykdžius skolų prevencijos veiksmus padidėjo fizinių ir juridinių asmenų Vietinės rinkliavos surinkimas. Žemiau esančiuose grafikuose pateikti 2017-2019 m. fizinių ir juridinių

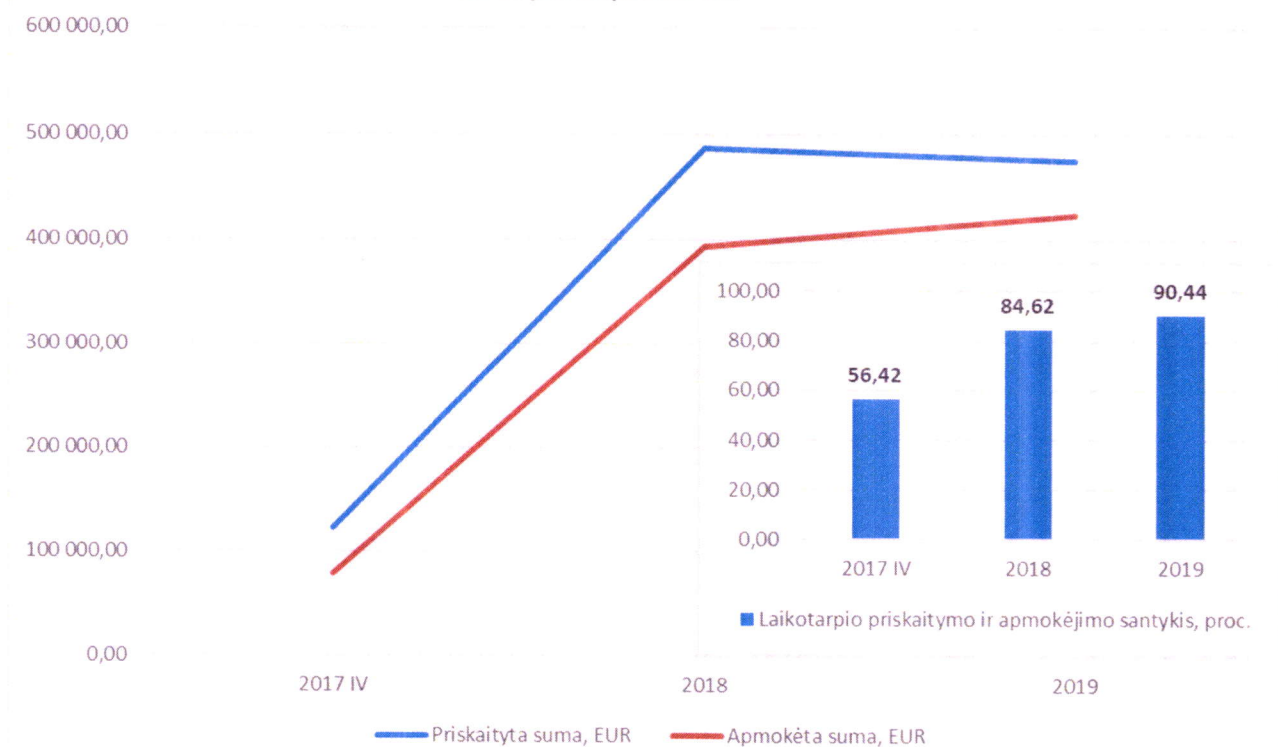
asmenų priskaitytų ir apmokėtų sumų duomenys bei priskaitymo ir apmokėjimo santykis procentais.

4 pav. Juridinių asmenų vietinės rinkliavos surinkimas, EUR Biržų r. sav. 2017, 2019, 2019 m.

Juridiniai asmenys Vietinę rinkliavą moka stabiliai. Stebimas priskaitytos sumos padidėjimas dėl Rinkliavų padalinio vykdomo nuolatinio atliekų turėtojų registro tikslinimo.

**Fizinių asmenų vietinės rinkliavos surinkimas, EUR Biržų r. sav.
2017,2018,2019 m.**

5 pav. Fizinių asmenų vietinės rinkliavos surinkimas, EUR Biržų r. sav. 2017, 2019, 2019 m.

Fiksuojamas fiziniams asmenims priskaitomos Vietinės rinkliavos surinkimo lygio sumažėjimas. Šiam rezultatui įtakos atliekų turėtojų registro tikslinimas pagal faktinę situaciją. Vietinės rinkliavos surinkimo lygio kilimui įtakos turi administravimo funkcijų orientavimas į atliekų turėtojų registro tikslumą bei informacijos pateikimas atliekų turėtojams apie Vietinės rinkliavos mokėjimą.

Būtiniosios neaudituosios sąnaudos savivaldybės komunalinių atliekų sistemos veiklai 2019 metais sudarė 548 636 Eur su PVM. Planuotos savivaldybės būtiniosios su komunalinių atliekų tvarkymu susijusios sąnaudos (komunalinių atliekų sutvarkymo, surinkimo ir vežimo, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos) jų skaičiavimo metu buvo 530 792 Eur su PVM. Viršijančios suplanuotos faktinės sąnaudos buvo patirtos dėl didesnio surinkto ir sutvarkyto atliekų turėtojų mišrių komunalinių atliekų kiekio. Skaičiuojant būtinąsias sąnaudas buvo įvertintas planuojamas susidaryti komunalinių atliekų, pateksiančių į Biržų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą kiekis – 3 797 t. 2019 m. iš Biržų rajono savivaldybės teritorijos į Panevėžio regiono sąvartyną mišrių komunalinių atliekų buvo pristatyta 4 006 t, t. y. 209 t daugiau.

Rinkliavų padalinys 2019 m. nuolat vykdė paslaugų teikėjų (UAB „Ecoservice projektai“ ir AB „Panevėžio specialus autotransportas“) teikiamų paslaugų kontrolę. Vykdydami UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centrui dvinarės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą administravimo sutartyse pavestas funkcijas, Rinkliavų padalinio atliekų tvarkymo specialistai-kontrolieriai (toliau – Kontrolieriai), atlieka planinius bei neplaninius atliekų surinkimo ir jų vežimo į apdorojimo arba šalinimo įrenginius paslaugų teikimo kokybės patikrinimus. Kontrolieriai taip pat vykdo atliekų turėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) teisės aktuose nustatytų

pareigų vykdymo patikrinimus (kontroliuojamas atliekų rūšiavimo ir šalinimo reikalavimų laikymasis). 2 lentelėje pateikiamos 2019 m. mišrių komunalinių atliekų, pakuočių atliekų, tekstilės atliekų bei augalinės kilmės (maisto) atliekų konteinerių patikrinimų apimtys bei Kontrolierių užfiksuotų pažeidimų Biržų r. savivaldybėje skaičius.

2 lentelė. Atliekų turėtojų ir atliekų tvarkytojų kontrolė

Pavadinimas	Laikotarpis	Mišrios komunalinės atliekos
Patikrintų konteinerių kiekis vnt.	2019 m.	6207
Nustatyta pažeidimų, vnt.	2019 m.	324
Pažeidimų dalis, proc.	2019 m.	5,2 proc.
Vežėjams išsiųstų patikrinimo aktų kiekis, vnt.	2019 m.	2

Igyvendinus su Biržų r. savivaldybe suderintą Europos Sąjungos fondų investicijų programos 5 prioriteto priemonės „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ projektą, įsigytų ir atliekų turėtojams suteiktų bendro naudojimo tekstilės ir augalinės kilmės maisto atliekų surinkimo priemonių aptarnavimui 2019 m. viešųjų konkursų būdu buvo išrinkti mažiausią paslaugų kainą pasiūlę tekstilės atliekų surinkimo ir sutvarkymo bei maisto atliekų surinkimo paslaugų teikėjai. 2019 m. IV ketv. Biržų r. savivaldybėje AB „Panevėžio specialus autotransportas“ pradėjo teikti tekstilės atliekų surinkimo ir jų sutvarkymo bei augalinės kilmės maisto atliekų surinkimo paslaugų teikimą. Per paslaugų teikimo laikotarpį Biržų r. savivaldybėje buvo surinkta 7,5 t tekstilės ir 2,04 t augalinės kilmės maisto atliekų.

Nuo 2019 m. IV ketv. Kontrolieriai, vykdydami gyventojų rūšiavimo įpročių stebėseną, patikrinimų metu ant individulių konteinerių klijuoja ne tik informacinius lipdukus bei dalina šviečiamojo pobūdžio lankstinukus apie atliekų tvarkymą ir visą atliekų tvarkymo infrastruktūrą Panevėžio regione, bet ir drausmina individualių atliekų surinkimo priemonių turėtojus: mišrių komunalinių atliekų konteineriai, užpildyti 90-100 proc. draudžiamomis šalinti atliekomis yra pažymimi kaip netinkami tuštinti ir ši informacija perduodama atliekų surinkimo paslaugų teikėjui.

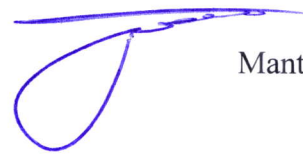
2019 m. į Rinkliavų padalinį atliekų turėtojai dažniausiai kreipėsi dėl vietinės rinkliavos paskaičiavimo pagrindo. Taip pat, buvo teikiamos individualios konsultacijos dėl:

- deklaruotų, tačiau faktiškai deklaruotoje vietoje negyvenančių gyventojų;
- gyvenamosios vietos keitimo;
- ilgalaikio išvykimo iš Lietuvos deklaravimo;
- deklaravimo apie nesinaudojimą nekilnojamo turto objektu;
- mokėjimo, kai gyventojas, kuriam yra skaičiuojama dvinarės rinkliavos kintamoji dalis, atlieka privalomąją karo tarnybą, yra slaugomas stacionariose globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose, atlieka laisvės atėmimo bausmę, studijuoja ar mokosi kitame mieste, yra išvykęs dirbti į kitą miestą ar užsienį;
- pastatų įtraukimo į netinkamų naudoti objektų kategoriją dėl fiziškai sunaikintų ar netinkamų naudoti/gyventi objektų;
- informacijos pateikimo apie parduotą/nupirktą objektą, rinkliavos perskaičiavimo;
- naujų konteinerių užsakymo, konteinerių pakeitimo;
- informavimo apie konteinerių neištuštinimą pagal grafiką.

Rinkliavų padalinys nuolat rengia atsakymus į el. paštu ar paprastuoju paštu gautus prašymus, paklausimus, rengia pažymas gyventojams apie Vietinės rinkliavos mokėjimus ir turimus įsiskolinimus. Nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. (2019 m. rugpjūčio 21 d. Susitarimo Nr. 591/2019 su VĮ Registrų centru pagrindu) duomenų rinkmenos apie deklaruotus Panevėžio regiono gyventojus gaunamos kas mėnesį. VĮ Registro centro pateikti naujausi duomenys yra tvarkomi Rinkliavų padalinio darbuotojų: duomenys perkeliama į informacinę sistemą, identifikuojamos po duomenų pateikimo atsiradusios klaidos (dėl pasikeitusių gyventojų registracijos duomenų) ir atliekų turėtojų registras tikslinamas individualiai. Dėl nuolatinio Rinkliavų padalinio darbuotojų ir paslaugų teikėjų UAB „Ecoservice projektai“ ir AB „Panevėžio specialus autotransportas“ bendradarbiavimo bei jų teikiamų paslaugų kontrolės, 2019 m. ženkliai sumažėjo gyventojų skundų dėl teikiamų paslaugų kokybės. Pastebima, kad dėl vykdomos kontrolės ir šviečiamosios veiklos padidėjo atliekų turėtojų sąmoningumas bei susidomėjimas atliekų rūšiavimo klausimais.

Apie Vietinę rinkliavą buvo publikuoti straipsniai Biržų r. vietinėje spaudoje bei UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centro internetinėje svetainėje. Visiems Biržų r. juridiniams asmenims buvo išsiųsti informaciniai pranešimai dėl juridinių asmenų atsakomybės rūšiuoti atliekas jų susidarymo vietoje atsižvelgiant į atliekų rūšį ir pobūdį bei netaikant su kitomis atliekomis ar medžiagomis. Pranešime juridiniams asmenims buvo priminta kiekvienos įmonės atsakomybė užtikrinti gamybos ir kitos ūkinės veiklos metu susidarančių atliekų rūšiavimą. Rinkliavų padalinys, atsižvelgdamas į mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginius pristatomų mišrių komunalinių atliekų, neatitinkančių važtaraščiuose nurodytos atliekų sudėties, paragino juridinius asmenis tinkamai vykdyti teisės aktų reikalavimus ir pasirūpinti atliekų surinkimo priemonėmis, mišrių atliekų surinkimo konteneriais ir kitomis priemonėmis naudotis tik pagal jų paskirtį.

Rinkliavų administravimo ir kontrolės padalinio
vadovas

Mantas Tamošiūnas